

Szerkesztőség és kiadó hivatal
Szőkegyi-utca SIMON-ház Kúria előref ur
kereskedésével szemben.

HIRDETÉNYEK.

Előfizetési pénzek és a hirdetés körüli papírok
valamint a lap szerelmi részét illető
minden körülmények ide intézendők.

Bégmentetlen levelek csak ismert kzeketől
fogadtattak el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVU PART KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

Előfizetési ár:

Helyben hához hordva vagy vidékre postán	
küldve:	
Egész évre	10 ft — kr.
Félévre	5 ft — kr.
Negyedévre	2 ft 50 kr.
Egy hóra	1 ft — kr.

Hirdetési díj:

Ot-hasábospetitor egyszeri beiktatásáért 5kr
Hélygődj minden hirdetésért külön 30 kr
Nyitór 4 hasábos petitorért 20 kr.
Hirdetést vagy reclamoit magában foglaló
ujdonság sora 50 krajnár.

XV. évfolyam 1888.

Debreczen. Csütörtök, Január 19.

14. szám.

Béke? Hogyan?

(T.) Hiszen másról is tudna írni az ember, de csak a háborún jár az eszünk, még pedig különféle képpen, amint veszem észre. — Egy békés telegramm és „kítör a béke“ a közvéleményben; egy háborús telegramm és kész a csata. S vajjon hányszor lesz még béke s hányszor lesz még háború a tavaszig? Pedig a dolgok nem igen változnak ám, a bulgáriai viszonyok mozdulatlanul állnak, pedig ezek képezik az idő-mérőt.

A mig Coburg fejedelem Bulgáriában van, addig töltve az ágyu és ég a kanóc. Csak hozzá kell érinteni a serpenyühöz és elsül. Oroszországnak talán csak nem fogott el egészen a sütnivalója, hogy háromszázezer embert táborba szállítson, egy egész télen át roppant költséggel ott élelmezzen, s daczára, hogy kiüti a hagymáz és katonái elfagynak ott tarsa őket: ez élnélküli? Ilyen bolond kormányt nem igen lehet képzelni a mai világban, még ha orosz is. Sőt még ha esze nem volna is, de céljának okvetlenül kell lenni. Cél, és pedig nagy cél nélkül, nem vonunk össze 300,000 embert tél közepén, mikor kétszeres a költség és még csak pénz sincs hozzá. Hát hogy célja van, az bizonyos még pedig nem milyen amolyan, hanem komoly, amit elakar érni minden áron. Mert ha nem minden áron akarná elérni, hozzá foghatott volna mozdításához hadsereg nélkül is, ha esetleg engednie kell, visszavonulhat a nélkül, hogy kompromitálva lenne. De mikor háromszázezer embernek az étéről beszélget? Csufondáros kudarc nélkül nem adhatja be a derekát.

És én nem bírom megérteni azt az optimizmust, hogy a mig az orosz hadsereg ott áll, ahol most van, amig Coburg fejedelem ott ül, ahol most van, hogy lehet addig békességet hirdetni: még ha Tisza Kálmán teszi is? Mert itt csak egy béke feltétel lehet: Bulgáriának orosz kézre való bocsátása. Ennél kevesebbet nem

volt érdemes egy hadsereget vonni össze. És hogy Oroszországnak konferencia sem kell, megint csak a hadsereg összehívása bizonyítja. A ki konferenciát akar, előbb cselekszi; plane olyan konferenciát, melyben hogy leszavazzák, fogadást tehet rá.

Egyetlen egy mód lehet a béke biztosítására, s ez ha Ausztria-Magyarország meghátrál. Ezt pedig Ausztria-Magyarország nem teszi, mert nem teheti. Mert elől tűz, hátul víz. Mert meghátrálásával háború nélkül lenne agyonra verve, holott egy háborúban nagy reményei lehetnek a diadalra.

Hol van hát itt a béke alap, a lehetőség? Melyik fél fogja megkezdeni az engedékenységet? Az aki már is fegyverben áll, vagy az, ki ha egy lépést veszít, mindent veszít? A nélkül pedig hogy akar az egyik, akar a másik fél engedne, elképzelhetetlen a kiegyezés, ha negyven nap és negyven éjjel folyton hull is a telegramm zápor a békéről, és béke áradásban uszik is Európa. Mert pozitív adatot kérünk. Nem elég azt sürgönyözni hogy: „Az utóbbi napok alatt javult a helyzet.“ — ha azt nem tudják megsürgönyözni, hogy miért javult? Mert hát csakugyan miért is javult? Talán mert Vilmos császárnak vagy Bismarck hercegnek őszinte békés szándékai vannak? Ki akarná azt kétségbe vonni? Avagy mert e békés szándékú öreg urak mindent elkövetnek (értsd: amit elkövethetnek) a béke érdekében, és reményeiket fejezik ki? Azt sem akarja kétségbe vonni senki fia, sőt még azt sem, hogy maga a császár is békét akarna. De éppen ott rejlik a veszedelem, hogy ma már mind ezeken túlvagyunk: és a föld még is mozog.

Sem Vilmos császár, sem Bismarck, sem a császár nem ura többé a helyzetnek. Amely pillanatban a galicziai határra hadsereget állítottak, egyuttal alternatívát is állítottak fel, a mi az e féle fenyegető mozdulattal szokott járnai. Ma már Oroszország nem elégedhet meg kicsinytel

mi meg nem adhatunk neki kicsinyt sem, nem adhatunk neki semmit. És hogy a semmivel nem fogja beérni, az több mint kettő.

Nagyon irigylem az eszét és optimizmusát annak, aki másképpen, még is alaposabban tud kombinálni, ám álljon elő. Nagyon kíváncsiak vagyunk rá. Mi nem tudunk:

A miniszterelnök válasza a külügyi interpellációkra. Tisza miniszterelnök meg tane két végén, vagy a jövő hét folyamán együttesen fog felelni arra a két, a külpolitikai helyzetre vonatkozólag a képviselőházban tett interpellációra, melyek különben többnyire oly kérdéseket tartalmaznak, melyekre feleletet valószínűleg maguk az interpellálók sem várnak.

A költségvetési vita. Az általános költségvetési vitában jöhetett eddigéig minosenek előjegyezve, mint a „Bud. Corr.“ értesül: Apponyi Albert gr. Ugron Gábor és esetleg Szilágyi Dezső képviselők is szólanak fognak, Tisza Kálmán miniszterelnök, hogy a költségvetési tárgyalást lehetőleg megrövidítse, — az ellenzéki szónokok eddigi észrevételeire holnap vagy holnapután válaszol s ez alkalommal nyilatkozni, fog illetve jelentést tesz azokról az intézkedésekről, melyeket a múlt évben megszavazott 32 milliós pénztár dotatív törvény végrehajtására vonatkozólag eddigéig tett.

Országgyűlés.

Budapest, január 18.

A képviselőház folytatta ma a költségvetési általános vitát. Első szónok Györfly Gyula volt, ki éles replikával felelt Meltzl tegnapi beszédére, melyet némely részeiben a magyar államigazgatásának mondott. Szónok egy erős kifejezésért („politikai béren csek“), melyet Meltzellel polemizálva használt előnöki figyelmeztetést vont magára.

Asbóth János tartalmas pénzügyi és közgazdasági fejtegetéseivel, melyek közben nem egy igazságot mondott oda az ellenzéknek s nem egy téves feltevést igazított helyre, a többség soraiban méltó helyeslésekre talált.

A szélsőbal padosoraiból, e párt szellemében és álláspontjából Meszlényi, Liphay Károly és Ilyés Bálint szölkáltak a költségvetés ellen, kik közül Meszlényi szójátékokkal és

Tisza régebbi beszédeiből vett idézetekkel foglalkoztatta a házat.

Fenyvessy Ferencz elkapott hangon s személyeskedve beszélt, gyanusitva Tiszát, mintha szándékosan akarná a nemzettel meggyölyöltetni a közös ügyeket, melyeket a pénzügyi kibontakozás akadályaiaként állít oda diplomatikusan. Azt is mondá, hogy ha Andrassy Gyula gróf ülne a miniszterelnöki székben, másként vezetné az ügyeket. Kérdé azt is, miért lépett ki a kormányból Szapáry gróf? — Végül személyeskedve apostrophálta Asbóthot is, mire Asbóth alaposan és talpraesetten felelt meg. Miután Fenyvessy még egyszer — ezáltal személyes kérdésben — szót emelt, Tisza Kálmán felelt röviden, de csattanósan Fenyvessynek. Egyebek közt azt jegyezve meg, hogy ha Andrassy grófnak kedve volna a miniszterelnöki snéket elfoglalni, ő — Tisza — örömet átgondolná neki, és szívesen támogatná. Általános helyeslés közt felelt a gróf Szapáry Gyula visszalépését illetőleg hozzá intézett kérdésre is.

Polgármesteri jelentés.

1887. nov. és decz. hórl.

Méltóságos Főispán Ur!
Tekintetes törvényhatósági bizottság!
A lefolyt 1887 évi November és Deczember hónapokról szóló jelentésemet tisztelettel a következőkben terjesztem elő.

I. Közegészségügy.

A közegészségi állapot November hóban elég kedvező volt, a mennyiben ugy megbetegedések, mint halálozások kevés számmal fordultak elő.

B megbetegedések leginkább a kiskorúak között észlelt vörheny, kanyaró és himlőske esetekből állottak. — Az Október hó végén fellépett vörheny járvány e hó folyamán mindinkább apadt, ugy hogy a hó végén már csak szórványosan észleltett, a kanyaró azonban, mely a szomszédos Vámos-Pécs községből huzeltatott be a hó közepén járványos jellegűt, azonban az esetek szelid alakban lépnek fel és kedvező lefolyással végződtek. — Ugy a vörheny mint a kanyaró továbbterjedése ellen a kellő óvintézkedések haladéktalanul megtették s ezeknek tulajdonítható, hogy Deczember hóban már e betegségek veszélyes jellegűek nagy részben elvesztették s rövid időn járványos voltak valószínűleg megszüntnek leend kimondható.

Orvosrendőrileg megvizsgáltattak November hó folyamán utcai elemző tápszernek, továbbá az összes utcai elemző iskolák és

Elviszik a legényt, a lányt kiterítik, Selyembe, fehérbe az utolsó cseppig. Csak aanya ne látna a selyemen egy eget: Földi boldogságán, szive árán vették.

Hivat mellé szegényt, a ki ott virasszon, Aki imádkozék, maga ne maradjon, Viasz gyertyát éget, föl-föl lobog a láng. „Moss tisztára Uram, ha véteke jutánk!“

„Még egyszer mondjátok! Ah olyan jól esett!“ Ránéz a halottra, látja, hogy kikellett, Zajtalan feltáru az ajtó, belépe A völegény s lassan közeleg feléje.

Halotti imára föl-föl lobog a láng. „Moss tisztára Uram, ha véteke jutánk!“ Végzik, újra kezdik, de már ez nem hallja, Ha mozzezanni bírna, sikoltna, szaladna.

Halotti imára föl, föl lobog a láng: „Nem jössz esküvőnkre? nem jössz édes anyánk?“ Szép ruhát is vettél, fel is öltöztetted, Völegényemet is, engem is megöltél!

Eladtad a lelke! itt van e ruhába! — Letépi magáról elejibe hányja — Sirban is égetne boldogságom ára! Szüzi lány ruháját veszi föl magára.

Indulnak ki ketten nesztelen, kézfogva, Az asszony mindenütt vászoros nyomukba, Fekete az éjjel, egy lélek sincs ébren, Csak ezeket látja előtte fehéren!

„Csöndesen menjetek! szálltok, mint a lélek! Engem meg nem bocsát egy trémes kísértet. S oly iszonyu nékem az egyedül létel, Éz az új házaspár . . . s ez a süttét éjjel!“

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

Az áldozat.*)

I.

Vidainé asszony megyen a vásárra, Hajadon leányát ott hagyja magára, Hajadon leánya, menyasszony leánya Násznap ruháját, de nehezen várja!

„Állj meg asszony! állj meg! ne arra! ne arra!“

Hallgass el szívemnek visszakészítő hangja! Anyja cseréli föl a nyomort jólétre, Azután . . . nászt ülnek holnaphoz egy hétre! . . .

„Csak egy leányod van, csak egy tiszta lelke!“ Megáll Vidainé, tétovázz remegve: „Csak én tudok róla . . . s én temetem mélyre!“

Azután . . . nászt ülnek holnaphoz egy hétre!

Vidainé asszony az utról letére, Büszke, tornyos kastély integet feléje. Nehéz, vasajtaja hogy kifelé nyílik, Minthogyha mardosná valami a szívit.

„Ez selyem ruhára — ez bársony ruhára, Ez meg . . . ez meg . . . ez mind a leányom ára!“

Telisteli erszényt rejti kebelére, Meg-megszisszen tőle, mintha lánggal égne!

„Hah átkos félelem! félre, félre tölem! Irigylek, hogy gazdag asszony lesz belőlem?“

*) Felolvasva Békési Rózsa k. a. a felolvasó kör jan. 18-diki felolvasó estélyén.

De a lány? leányom? lesz mindene drága! De ha szemet szurna? Eb mi gondjuk rája!

Lefelé áll a nap pihenőre vágyva, Lepihent a lány is puha vankosára. Altató lehévely elfogta az álmom, „Szeretlek“ — susogta — „én szép mátka párom“.

„Szeretlek oh leány! itt életem érted! Egy paraszté nem lessz ragyogó szépséged! „Légy enyim!“ „Nem! Nagy ég!“ „Oh szeress!“ „Nem! nem én!“

Kis galamb vergődik zord héja kebelén.

„Jegyesem! szerelmem! Vidainé lánya! Igaz-e? ugy-e nem? Egész falu szája Azt beszéli rólad“ „mond, mond hogy rágalom!“ „Oh hogy csaljalak meg — óh! hogy nem mondhatom! . . .

Való . . . való! Anyám jaj a szívem ára! Nézi a völegény, nézi s a hogy látja, Borzasztó mit érez, mi ütlik agyába, Siró nevetés közt lerogy babájára.

„Kelj föl völegényem, nem itt a te helyed Ne érints, ne ölelj! jaj! öl meg engemet! Fogd föl piros vérem, vedd anyám szemébe, Megölt . . . mért vágyódott szívem árán pénzre!“

„Piros véred ugy-e? A véred még tiszta, De ha kibocsátom kitől kérem vissza? Nem! nem ezt a szívet . . . De hogyha vér kéne! . . .“

Két szemek kigynlad, megvillan a kése.

„Csak egy virágom volt ezen a világon, Letörted, tapostad egyetlen virágom!“

Azzal a virággal lehullt az enyém is Hej! de lehull érte még ma a tiéd is!

„Tapodtat se többet!“ De neki hiába, Ó csak az élete megrottját látja, Fut, egyenest neki, bele a gyilkosba, Szét freccsen a vére, alétan lerogyta.

„Ne! ha ezt akartad! a nyomorult férge!“ De ez újra mozdul, kél, rohan feléje, Az egyik kezével vért fojtja vissza, A másikkal vért ont a padolat issza.

„Jegyesem! szerelmem! a bosszu elége? Meg tudsz-e mosódni tisztára a vérbe? Vérben, véremben! . . . De ha még több kéne! . . .“ Lángokba borítja a kastélyt föléje.

Vidainé asszony közel a vásárról, Messziről ugy látja egész falu lángol. Piros betűk szállnak szikrázva a légbe, Borzasztja gyötöri iszonyatos vétke.

Az utcát az udvart nagy sokaság állja, Bemegy az asszony, ott fekszik a lánya, Nyugodtan, halványan, mint a letört liljom, rőtötte, mellette aludt vér, véres nyom.

„Lányom! édes lányom!“ Rohanna feléje, Meg csuszik a lába a sikamlós vérbe, Le tekint, fölsikolt, szeme karikázik; „Völegénye halva . . . halva . . . mint e másik!“

Lehellet se hallszik, borzasztó a csend ott, Csak Vidainé hall iszonyatos hangot, Mind ha ezt kiáltná fölébe mindketten: „Tévagy a megöltök, verjen meg az isten!“

alkalommal az árok utcai fi és a Csapó külvárosi fi és leány iskolák tulzsfoltaknak találattak.

A hasznos házi állatok egészségi állapota kedvező volt.

A közkórház beteg forgalma a következő volt:

Átjött November hóra . . . 88

Felvétel 2. hó alatt . . . 201

Összesen 289 beteg

Ebből:

Gyógyulva elbocsátott . . . 191

Meghalt . . . 11

Fegyűtr . . . 202

Maradt ápolás alatt . . . 87

Népesség:

Született . . . 289

Meghalt . . . 215

Szaporulat . . . 74.

Házasságra lépett 109 pár.

Tisztelettel bejelentem továbbá, hogy a Nagyméltóságú m. kir. Belügyminiszter ur

nak November hó 10-én 71789 sz. alatt kelt intézményével a „Megváltó” hoz címzett gyógyszeriar személységi üzleti joga Göttl

Mándoról ugyanazon jogcímekkel Tóth Béla gyógyszerészre átruházott.

II. Rendészet.

A rendőrség által letartóztatott:

1. Lopásért . . . 34

2. Rendőri kihágásért . . . 193

Összesen 227.

Egyén. Ezek közül átadatott az illetékes kir. bíróságnak 34, a rendőrség által meg büntetett 193

A városról eltoloncoltatott 27; vidékről a városon keresztül toloncoltatott 51, kényszerrel kiutasított 14, összesen 92 csapargó.

III. Iparügy.

A rendőrkapitányság, mint első fokú iparhatóság által különböző iparágak önálló gyakorolhatására összesen 44 egyént láthatott el igazolvánnyal, kiktől „ipardíj” címen 5 frtjával az iparos iskola alapja javára 220 frt; 10 idegen illetőségű egyéntől pedig városi díj címen a házi pénztár javára 10 frtjával 100 frt vétetett be.

Ipartörvény elleni esekelményért összesen 89 frtot fizettek be az alapítványi pénztárba ipariskolai célokra.

IV. Katonai ügy.

A katonai létszám volt:

1. Közös hagsereg . . . 2426 ember 1016 lóval

1. M. K. honvédség . . . 978 „ 230 „

Összesen 3404 „ 1246 „

A lakosság által állandón elszállásolva volt 250 ember, 218 lóval.

Mint átvonuló beszállásoltatott 4 törzs 18 főtiszt.

Utóállítattak.

Idegen illetőségű 5 egyén

Helybeli . . . 0 „

Ellenőrzési szemlén megjelent:

A m. k. honvédségből 304 tartalékos.

Elő fogat egyszem adatott ki.

V. Adóügy.

A lakosság által államadó fejében befizetett:

Múlt évekről . . . 19773 frt 91 1/2 kr.

1887 évről . . . 131472 „ 54 „

Késedelmi kamat 2882 „ 57 1/2 „

Összesen: 154129 „ 02 „

Befizetett továbbá:

Hadmentességi díj: 1219 frt. 96 kr.

Helybeli illeték: 778 „ 75 „

Templom elé érnek, éjfél ut az óra,

Fellattan az ajtó tífköz szellem szóra,

Besuhanak rajta, odaér az anyja,

Előtte bezárul a templom ajtaja.

Megkondul a harang szívéhez kap a nő:

„Temetésre? . . . Nem — nem . . . esküvő esküvő!”

Nem haltál meg, élsz . . . élsz! Mind csak hazug álom!

Lányom! Szép leányom! menyasszony leányom!

Nincsen válasz rája, esdeklő szavára.

Döngeti az ajtót a kilincset rázza:

„Véres kéz . . . koporsó . . . völgyényed vérbe . . . bent vannak fehérbe.”

Nem igaz! Nem tettem . . . bent vannak fehérbe.

Boruljatok térdre . . . Most száll áldás rájuk!

Ó! ha egy csepp rám is . . . Nyissátok! Nyissátok!

Vér . . . koporsó . . . átok! . . . iszonyu mit érzek! . . .

Nincsen szava rája a hallgatag éjnek.

Templom előtt néha koldus asszony térdel,

Ima helyett ajkán nászszal esküvéssel,

Szegény öreg asszony! nincs aki ne szánja.

Másvilágon boldog menyasszony a lánya.

Mátray Lajos.

A bojár leánya.

Regény.

Írta: Vértési Arnold.

(Folytatás.)

Az orvos beszédbe ereszkedett Árminnal,

mialatt a másik két vendég kissé félre vonult a házi ural s halkan valamiről értekeztek. Távolabb voltak, hogy sem Ármint csak egy szót is hallhatott volna beszélgetésükből; csak azt

Idegen adó . . . 1776 „ 84 „

„ „ illeték . . . 150 „ 57 „

Járdalkultság . . . 1516 „ 37 „

Közmunka váltás . . . 4162 „ 80 „

VI. Középítkezés.

A Széchenyi utca végén levő honvéd laktanyán 8 székérre való társzékészín állított fel.

A Bárány kocsma mellett a vámszedők részére egy kis szoba épített. Ajtó utcaán 8 folyó méter hosszú földalatti csatorna épített.

Az utcai gyalogjárda, gyalogátjárók készítése és javítása befejeztetett. A mentelphoz vezető uton megkezdett kövezés tavaszig beszüntetett, idáig 467 folyó méter hosszán az alap lerakottak.

Több külsőségi hid javítva lett s az országúti földmunkálatok befejeztettek.

VII. Erdőügy.

A favágatás a Guthon nov. hó 10-én kezdetét vette s eddig vágott:

hasított tölgyfa . . . 6359 m. öl,

hasított nyárfa . . . 577 „ „

I-só osztályú botfa . . . 987 „ „

II-os „ „ „ „ 1836 „ „

s ezeken kívül több rendbeli épület fák, vasuti talpfák s husvágó töké.

Tekintettel az időjárásra a munka a vágástér nagyobb részében be van szüntetve.

A nagyerdőn a kocsolyázó pálya elkészült és 1888 évi január hó 1-ső napján megnyitottak.

A nagyerdőn 905 hektoliter, a Guthon pedig 826 összesen tehát 1731 hektoliter makk szedetett erdősitési célokra.

Az első fa átvétel a Guthon december hó 15-én tartott meg.

Az erdő nevelésre a pallagi haszonbérleti tag fődek árok partjainak beültetésére felvett előlegekről a számadások beadattak.

Az ohati erdőnek 1887. évre eső jövedelme beszállított.

Az erdőmesteri hivatalnál elintéztetett 240 ügydarab.

Erdői kihágás 34 esetben történt, melyek a mezőrendőr alkaptánysághoz bejelentettek.

VIII. A községi bíróság ügyforgalma.

Hátralék okt. hóról . . . 57. db.

Ujjonnan érkezett . . . 608. „

Összesen . . . 665. db.

Ebből elintéztetett:

Ítélet által . . . 307

Közbeszóló végzéssel . . . 32

Egyezség jött létre . . . 79

Megszűnt . . . 219

Összesen 637 db.

Maradt hátralék . . . 28

Vidéki megkeresés érkezett . . . 39

Végrehajtás elrendeltetett . . . 103

„ „ foganatosított . . . 89

Arverés elrendeltetett . . . 62

„ „ foganatosított . . . 1

Felbbevezés felterjesztetett . . . 30

Végül tisztelettel jelentem meg a következőket:

A városi házi alapítványi és adópénztárak legutóbb az elmúlt Deczem. hó 7-ik és 8-ik napján tüzeten megvizsgáltván, teljesen rendben levőknek találattak.

A nagytemplom előtti téren tervezett ártézi kut furása decz. hó 25-én 348 méter mélységben, miután a felső csövet tovább nyomni nem lehetett, — beszüntetett.

Azonban vállalkozó Zsigmond Béla urnak azon kedvező ajánlata folytán, hogy a mun-

gyon természetesen gyaníthatta. Olvasott régen hírlapokban politikai conspiratiókról, eszébe jutottak most ezek.

Késő éjjel, midőn aludni ment, elméjében kezdé megháyni a dolgokat. Mindinkább meggyőződött, hogy egy politikai összeesküvésbe kell Lascar Diarcadiunak bekeverve lenni, s minden jel arra mutatott, hogy vagy fölfedeztetéstől tartanak, vagy a kitorrés perce közelget.

Minden törtenhető esetre készen, ágya mellé helyezte Ármint zsebpisztolyát, melyet itt Oláhországban mindig magával hordott.

Izgatottságtól nem bírta behunyni szemét. Éjfél után 1 óraker félre vonta az ablaktáblákat s kitékintett. A kastély tulsó szögletén szemközt volt Lascar Diarcadiu dolgozó szobája. Gyertya égett ott még most is, e késő éji órában.

Az öreg bojárnak nem volt szokása ilyen sokáig dolgozni.

Később, valami egy óra mulva újra kitékintett Ármint. Lascar Diarcadiu dolgozó szobájának ablaka még mindig világos volt.

Lassankint azonban a nyugtalanság, az izgatottság dacára szender szállt Ármint pilláira. Második éje volt már, hogy nem aludt. Elynomta az álom.

IX.

Nyolcz óra elmúlt már, mikor fölébredt; kilenc felé járt.

Csendes volt az egész ház. Az udvaron a havat seprte el az utból két paraszt. Ez volt az egyetlen mozgás és zaj.

Ármint sietve felöltözött. Az inas, ki segíteni jött a felöltözéshez, értesíté őt arról, — hogy a vendég urak másfél órával ez előtt elmentek, s velük ment Lascar Diarcadiu is. Még alig kezdett szürkülni, mikor már elindultak.

— Nem tudod, hová? — kérde Ármint.

— Nem tudom.

Az inas csak annyit tudott, hogy a faluból kifelé balra fordultak, nem Krajova felé.

kát az eddigi egységi árak mellett mindaddig hajlandó folytatni, míg a lebocsátandó ötödik esővel haladni képes leend: a további furás a városi tanács által elrendeltetett s ha a szükséges s már megrendelt kisebb átmérőjű csövek megérkeznek, ismét folytatattatni fog.

Debreczen 1888. jan. 15.

Simonffy Imre

kir. tan. polgármester.

Városi közgyűlés.

Debreczen január 19.

A városház közgyűlési terme ma megint ép úgy megtelt tisztesarczu várossatyákkal, mint a hogy restaurátiók alkalmával szokott.

Többrendbeli választás keült napirendre; ilyenkor pedig legjobban megjön kedvük az emberek alkotmányos jussok gyakorlására. A mai választásra már hetek óta készülnek a pártok, s az egyes pályázók érdekében szinte lázas korteskedések folytak, melyek az érdeklődést természetesen annál inkább növelték.

Különösen a füzállásbiztos és az adókitevő állomások elnyerésére történtek tüzes előcsatározások, a mi nem csoda, lévén e hivatalnak nemcsak a neve „katonai” működési köre is katonai, hanem a három pályázó közül kettő ugyancsak katona viselt ember, az egyik alezredes, a másik őrnagy, mindkettő a honvédség nyugalomban helyezett állományából.

Csupán az iktatói állás iránt voltak az emberek közönyösebbek, melyre a helyettes iktató pályázott, mivel ugy látszik minden város atya meg van elégedve. Irigységgel gondoltak is a többi concurensek a szerencsés Takács Bálintra, kinek olyan biztos kilátásai voltak.

Hasonlóképp egyik kiváló fontosságú tárgya volt a mai élénk közgyűlésnek Valentin Lajos szinigazdátó kérvénye 6000 frt kölcsönért, melyet a várostól kér. A közgyűlés oly galántul viselte magát, hogy a kölcsönt kamat nélkül adta meg a derék direktornak, holott ő 6 %-os kamatot ígért.

* * *

A közgyűlést Gróf Dégenfeld József főispán ur megnyitván Papp Ferenc főjegyző ur olvassa a polgármesteri jelentést, melyet lapunk más helyén egész terjedelmében közlünk.

Az ügyhátrányjegyzék bemutatása után több rendbeli miniszteri leirat, köztük a nyugdíjszabályzat módosításáról, valamint az árvások és tisztii főügyész jelentései tudomásul vétettek.

E kevés fontossággal bíró tárgyak közé némi élénkséget öntött Ori Mihály interpellációja. Azt panasolja, hogy a debreczeni polgárságnak meg van tiltva a fogyasztási hivatal részéről, hogy saját mérlegén otthon mérve adja el terményeit. Panaszos felhívatik, hogy e sérelem iránt formulázott

panasz adassék be, a melynek alapján vizsgálat legyen indítható.

Szentesi János több polgár nevében a legeltetési ügyben interpellált, de erre nézve elnöklő főispán ur adott kimerítő választ, mely tudomásul vétetett.

Következnek a mai közgyűlésre kitűzött választások.

Mielőtt a szavazások megkezdődnének a főispán ur indítványára megalkittatnak a kijelölő bizottságok és azavazatszedő küldött ségek. Ez utóbbi a szavazatok könnyítése céljából két csoportban. Az első szavazatszedő küldöttség elnöke. Dr. Kola János, tagjai Géressy Kálmán, Dr. Legányi Gyula, jegyzője: Megyaszay Dezső; — a második csoport elnöke: Simonffy Sámuel kir. tanácsos, tagjai Dr. Scheer Benő, Dr. Szikszai Szabó József, jegyzője: Zöld Mihály.

A kijelölő bizottság tagjait kinevezte főispán ur ő méltósága: Dr. Király Ferenc, Buday József és Armós Bálint biz. tagokat; a közgyűlés részéről tagjai. Nemes Kálmán, Nánási Ferenc és Paksy Imre, ez utóbbi a mai közgyűlés választotta felkiáltás után a függetlenségi párt jelöltje Dr. Szikszai Szabó József ellenébe.

A kijelölő bizottság a füzállásbiztos tisztségre mindhárom pályázót kandidálta következő sorrendben: Harangi Bálint helyettes füzállásbiztos, Simonffy Gyula ny. honvéd alezredes, Lesinszy Lajos ny. honvéd őrnagyot. A szavazás eredménye kihirdetett, kitűnt, hogy összesen beadott 163 szavazat; hét nem volt figyelembe vehető. Harangi Bálint kapott 48, Simonffy Gyula 97 és Lesinszy Lajos 19 szavazatot. Így Simonffy Gyula megválasztottnak nyilvánítottak.

Az új füzállásbiztos febr. 1-én foglalja el hivatalát.

Az iktatói állásra három pályázó közül kijelöltek: Takács Bálint helyettes iktató és Orosz István. Közfelkiáltás utján megválasztottak: Takács Bálint.

Az adókitevői hivatalra pályáztak négyen: Balogh György, Szathmári Mihály, Récey Gyula és Szombaty János, kik mindannyian kandidáltak.

A kért szavazás elrendeltetvén: Szathmári Mihály kapott 113, Balogh György 16, Récey Gyula 1 szavazatot.

A városi kiküldött bizottságban megüresedett helyek betöltésénél Kiss Albert felszólalt s kifogásolta a bizottságoknak évről-évről történni szokott kiegészítését egy bizonyos idő-cyclusonként (3-5 év) való teljes választást hozott ezekre nézve indítványba, a törvényhatóságokról szóló törvényre hivatkozván. — Kovács Sándor tiszti főügyész [Kiss Alberttel szembe kimutatta, hogy a bizottságok alakításánál, nem a hivatott törvényt, hanem a városi szervezési szabályzatot kell irányadóul tekinteni; melyekben, a szakbizottságok, — melyek a helyi viszonyok követelményeinek kielégítésére szolgálnak, nincsenek is érintve. A választás joga az eddigi gyakorlat szerint is biztosítva van a közgyűlés részére, s a kifejezés: kiegészíteni, e jogot nem sérti. Javasolja ez eddigi gyakorlat megtartását. Ugyanilyen értelemben nyilatkozik gr. Dégenfeld József főispán is. Így a közgyűlés megmaradt a bizottságoknak évenként való újjáalakítása, illetve kiegészítési gyakorlati mellett.

A bizottságok elhalt, vagy kimaradt tagjai helyébe Simonffy Imre kir. tanácsos polgármester ajánlatára bevették:

— Hanem itt van nagyságod számára egy levél, — szolt, átnyujtva egy kis darab lepecsételt papírost, melyre írónnal pár sor volt jegyezve. — A nagyságos ur azt mondta, adjam át ezt nagyságodnak.

Ármint át futott a levélkén. Rövid tartalom volt.

„Kérem önt, várja be, míg visszatérek; maradjon addig házuknál. Délben, remélem, már itthon leszek. De ha estig nem jönnék meg, kérem önt, nyissa fel iróasztalomat. Itt a kulcsa.”

Ármint megdöbbenve, remegve hajtogatta össze a levélkét s zsebébe tette a kulccsal együtt. Aggodalmi tehát nem voltak alaptalanok.

Mikor felöltözött, a könyvtárszobába ment s bezárta maga után az ajtót. Egyedül akart maradni. Egy székre vetette magát s komor gondolatokba mélyedt.

Ugy látta, csak lapda az ember a sors kezében, melyet ide oda vet. E perczen teljesen megadta magát a fatalistikus nézetnek s érezte, hogy ereje lankad a küzdésben. Mi fog ismét vele történni, nem tudta, de csak rosszat sejtett.

Saját baját mégis elfeledte most a Diarcadiu fölötti aggodás miatt. Hiába szoltak az öreg bojár sorai oly megnyugtatólag. Ármint tartott attól, hogy Lascar Diarcadiu soha többé vissza nem tér. Isten tudja, hol és merre jár? hol fog nemes vére kiömleni?

Párbaj lehetőségére is gondolt Ármint, ambar nem bírta képzelné annak okát. A vendég urak lehettek párbajsegédek s az orvos megjelenése is igen könnyen érthető így. Az orvos szükséges a párbajnál. Azt alig lehetett föltenni, hogy e békészerető tudós ur, politikai összeesküvésekbe keveredjék.

De bármi legyen is a rejtélyes ok, mely Lascar Diarcadiut távozásra bírta, mindenképp csak aggodalmat költ.

(Folyt. köv.)

alaján vizs-
polgár nevében
interpellált, de
adott kimerítő
gyűlésre kitűzött
kezdődnek a
akittatnak a ki-
szedő küldött.
önnyitése cél-
szavazatos
la János,
Legányi Gyula,
— a máso-
nffy Sámuel
er Benő, Dr.
je: Zöld Mihály,
s ág tagjaivá
aga: Dr. Király
és Armós
gyűlés részéről
Nánási Fe-
utóbbi a mai
s után a füg-
Szikszai Szabó
főszállásbiztosi
kandidálta kö-
gi Bálint he-
fy Gyula ny.
ajos ny. honvé-
nye kihirdettet-
adott 163 sza-
vehető. Ha-
ffy Gyula 97
azatot. Így Si-
nyilvánítottat-
r. I. én foglalja
r a három pá-
sács Bálint ne-
ván. Közfelkial-
kások Bálint.
vatalra pályáz-
Szatmári Mi-
aty János, kik
rendeltettvén:
ott 113, Balogh
szavazatot.
tt bizott-
k betöltésénél
ifogásolta e bi-
szokott kiegé-
nsonként (3-5
t ezekre nézve
gokról szóló
vács Sán-
vics Albert-
a bizottságok
rvényt, hanem
kell irányadó-
zabizottságok,
yok követel-
nak, nincsenek
eddig gy-
a közgyűlés
eni, e jogot
digi gyakorlat
mben nyilatko-
főispán is. Így
bizottságoknak
letve kiegészi-
gy kimaradt
re kir. taná-
evéttettek:
d számára egy
s darab lepa-
sor volt je-
mondta, adjam
Rövid tartal-
visszatértek;
n, remélem, már
nék meg, ké-
ltt a kulcsa.
ve hajtogatva
a kulcsal
oltak alaptá-
rszobába ment
Egyedül akart
s komor gon-
ember a sors
rczen teljesen
ének s érezte,
li fog ismét
rosszat sejtett.
most a Diarca-
zoltak az öreg
Armin tartott
többé vissza-
jár? hol fog
lt Armin, am-
t. A vendég
orvos megje-
y. Az orvos
hetett fölteni,
kai összeeskü-
yes ok, mely
a, mindenkép

1. A jog- és pénzügyi bizottságba: Lengyel Imre, Dr. Kemény Mór, Dr. Scheer Benő, Dr. Balkányi Miklós.
2. A gazdasági és erdészeti bizottságba: Polgári András, Jóna Dániel, Békassy László, Vecsey Imre, Abraham László, Hüttlész István.
3. Az egészségügyi és körházi bizottságba: Mihalovics István, Dr. Tihanyi Sámuel, Göttl Nándor.
4. Az építészeti és szepitészeti bizottságba: Fodor István, Lengyel Imre, Dr. Balkányi Miklós.
5. Az állandó népnevelési bizottságba: Géresi Kálmán, Nagy Pál, Dr. Kovács Sándor.
6. A rendszertés katonai bizottságba: Dr. Medve Kálmán, Dr. Scheer Benő, Szabó Antal, Harsányi István, ifj. Pető István, Szilágyi Károly, Kerekes Géza (birtokos).
7. A statisztikai bizottságba: Géresi Kálmán, Vadon Sándor, Tüdős János, Dr. Medve Kálmán.
8. A látogató bizottság következő elnöke: Rab László, helyettes elnök: Nánassy Ferenc, hatósági intéző biztos: Kálmánchelyi Mór, becslősök: Nánassy Ferenc, Koszorus Lajos, Szücs Mihály városgazda; pótbecslősök: Buday József, Polgári András, Jámbor Ferenc, Orvosul kinevezetik: Szatmári János, helyettesül: Dely Mátyás.
A közgyűlés 89 szavazattal 22 ellenében elfogadta a tanács a javaslatát, hogy a gyámpénztárban lévő s törvényes biztosíték mellett ki nem adható összegek, melyek jelenleg többre mennek 100 ezer forintnál a következő három évre 2/3 részben a debreczeni takarékpénztárnál, 1/3 részben pedig egyenlő arány szerint az Alföldi takarékpénztárnál, a debreczeni ipar és kereskedelmi banknál, és a debreczeni iparegyesületi hitelintézetnél helyeztessenek el.
Végül a Valentin kérényét tárgyalta a közgyűlés s hosszas s élénk vita de mégis egyetlenegy ellen mondó beszéd 6000 frt. kölcsönt minden kamat fizetési kötelezettség nélkül megadta.
A gyűlés holnap folytattni fog.

Napi hírek.

A mai városi közgyűlés lefolyásáról lapunk más helyén terjedelmes tudósítást találnak olvasóink; e helyen annak kiegészítésül csak azt kívánjuk felemlíteni, hogy a tanács javaslata folytán a közgyűlésből felkéretnek a helybeli nagyobb pénzintézetek egy kézi zálogüzlet felállítására, amilyen üzlet mindeideig nincsen városunkban, holott arra felette nagyszükség van. Az ülés végén felolvasottat a tanácsnak az állami csendőrségnek Debreczen sz. kir. város területén való felállítására vonatkozó jelentése — A tanács, miután a csendőrség behozatala egyszerűsmindekorra 22 s ezenkívül évente 10 ezer forintba kerülne, ez ügyet napirendről levétetni javasolja s ugyanakkor megbiztatást kér a városi lovasrendőrség újjászervezése iránt javaslatot terjeszteni a május közgyűlés elé. A tanács előterjesztése elfogadtatott. A Valentin kérényének tárgyalására szombati számunkban még visszatérünk.

Hajdúvármegyei bál. A febr. hó 4-én tartandó hajdúvármegyei bála a meghívók már szétküldtek. — Felkéretnek mindazok, kik bármilyen okból meghívót nem kaptak volna — azonban arra igényt tartanak — hogy ez iránt a rendezőség bármelyik tagjához forduljanak — a mikor is a meghívók haladéktalanul fognak részükre expedíratni. Páholyokra előjegyzések a vármegye házában lévő bál irodában eszközölhetők. A rendezőség.

Az a posta. Volt már az ellen sok panasz. Néha okkal, néha ok nélkül — sőt ok t a l a n u l. Az ideitél hűségesebrátja lett levélhordók a ezreinek, Késik a levél, avagy elmarad — ott a kész kifogás: hja a hó! Hát tiszteljük azt a havat, a mikor illik, — de mikor a helyi levél közlekedést is megakasztja, az már sok. Itt fekszik előttünk egy helyben feladott levél, mely a posta szekrénybe bedobott január 13-án, lebélyegzetett jan. 14-én, s kezeinkbe jött jan. 19-én. Már kedves levél hordó ur, nem hiszük, hogy a járdán annyit hó gyűlt volna össze, hogy még az ön közlekedése is megakadjon. — Hát az a posta nem teljesíthetné kissé lelkiismeretesebben feladatát.

Évi kimutatása a budapesti állt, munkás beteg és rokkant segélyező pénztár debreczeni fiók egyletének az 1887 évről. Bevételei pénztárkészlét az év végével 70 — beiratai díjan 101 — hetijárulékok 2840 — 96. külön befizetések 387 — 74. rokkant pénztári járulékok 2 — 55. másolati tagkönyvekért — 40 kr visszafizetett járulékok 9 — 19. vénykönyvekért 8 — 40. 15 évi kimutatásokért 11 — 60. összesen 3431 — 84. Ki a d a s betegsegély 977 — 49 temetés 280. — szülés segély 31 — 05. kórházi ápolás 2 — 48. gyógyszerári számla 318 — 38. egylet orvosi díj. 387 — 60. ingyenfürdő be- tegeknek 94 — 80. egyletirodai költség 1 — 80. meghatalmazott díja 193 — 80. posta költség 6 — 28. bélyegadó 2 — 54. lakbér 36. — betegek ellenőri díja 9 — küldött költség 15 — 60. kézpénz a központnak 1028 — 76. pénzkészlet az év végével 46 — 26. összesen 3431 — 84. Kovács József meghatalmazott.

A népkönyháza az elmúlt hónap alatt 575 felnőtt gyűlésre 10 krnyi mér-

sékel díjért ebédkosztot, 805 egészen ingyen. továbbá iskolás gyermek 1056 egészen ingyen kapott ebédet és pedig 760 fu, 296 leány. Az adakozások kisebb mérvűek voltak, mint a múlt év ugyanezen időszakában, be- folyt összesen pénztáradományokért 82 ft jegyekért 57 ft 56 kr. a hiányt az izr. nő egylet és a népkönyha alapja fedezték. Azon kerelmet intézzük a nagyérdemű közönség- hez, kegyeskedjék ezt a kiválóan humánus intézményt nagybecsű pártfogásában részesi- teni. Adományok a déli órákban a népköny- hába küldhetők és hírlapilag fognak nyug táztatni. Debreczenben 1888 Január 17 én. A népkönyha bizottsága.

Halálozások. Jan. hó 8-tól jan. hó 14-ig meghaltak városunkban: Király Ferenc 1 hó ref. veleszületett gyengeség. — Balogh János, 40 é. ref. tüdőlob. — Gulyás János, 1 é. ref. görcsök. — Szoboszlai János, 1 hó ref. veleszületett gyengeség. — Lóla? ref. halvaszületett fiú, Fröhlich Piroška, 2 é. kath. kanyaró. — Szabó István 79 é. ref. aggkór, Szücs Kálmán 1 hó ref. görcsök. — Selme- czi István, 1 hó ref. veleszületett gyengeség. — Tóth Juliánna, 5 hó ref. görcsök. — Deli Mihály 3 hó ref. torokgyík. — Klein? zsidó halvaszületett fiú. — Bihari Piroška, 8 hó, ref. kanyaró. — Nagy János 11 hó ref. tüdőhurut — Szücs Jakab Mihályné 84 é. ref. agylob. — Kiss Irén, 2 hó ref. bélhurut. — Rácz Juliánna, 5 hó ref. görcsök. — Bányai József, 17 hó ref. vörheny. — Bakó István, 52 é. ref. tüdővész. — özv. Szücs István, 85 é. ref. aggkór. — Buri János, 2 hó r. kath. görcsök. — Kis Erzsébet, 20 é. ref. tüdő- vész. — özv. Bányai Jánosné, 73 é. ref. tüdő- lob. — Gábor József, 49 é. ref. tüdővész. — Hevesi András, 3 hét ref. görcsök. — Tóth Zsuzsanna 2 1/2 é. evang. veres himlő. — özv Szabó Jánosné, 78 é. ref. agyszélhűdés. — Kiss István, 6 hó ref. görcsök. — Kónya Mi- hály, 73. ref. szervi szívbjav. — Szatmári Mihályné, 55 é. ref. agylob. — özv. Kis Józ- sefné, 89. é. ref. aggkór. — Nagy Lajos 1 ref. veleszületett gyengeség. — Helmecey? ref. halvaszületett fiú. — Sánta Jánosné, 32 é. ref. tüdővész. Elhunytak összes száma: 36. Ezek között 22 öt éven aluli gyermek van, tehát az elhunytaknak nagyobb fele.

Egy éves méncsikók vásárlása. Azok a méntulajdonosok, a kiknek birtokában egy helyen legalább is négy, jó származású, erős csontú, szabályos testalkatú, egy éves ménc- sikó van s azokat az államnak eladni kíván- ják, ebbeli szándékukat a földm. ipar és ke- reskedelemügyi miniszteriumnál legkésőbb feb. hó 15-ig jelenthetik be.

A magyar északkeleti vasút debreczen- mihályfalvai vonalán létezett hóakadály elhár- ittatott; ennek folytán a debreczen-királyházi vonalon az összes forgalom ismét megindít- tott. — A szerencses-epi, csap-nyiregyszázi, s.a.-ujhely kassai, valamint a nyiregyszáza- mátszalkai vonalon lévő hóakadály azonban még mindig fennáll.

Halva találtak. Ma délelőtt egy sze- gény asszony és emberjelent meg a rendőrség- nél s előbbi előadta, hogy az ő férjét Lénárt Lajos favágót tegnap a vele megjelent társá- val midőn hazafelé ment, beszólították Nagy- csapó utcán a 327-ik számú bormérőbe, hogy ott segítsen a boros hordókat lebecsá- tani. Hogy ott mi történt vele, nem tudja sem ő sem társa; csak hogy este halva szállította haza a Csapó kertbe egy talyigás, ki azt állította, hogy utközben találta a havon, hol már élet- telenül feküdt. A rendőrség megindította a vizsgálatot a különös dologban, hogy vajjon bűnügy-e forog-e fenn, vagy szerencsétlenség áldozata-e a halott.

Megszűnt közlekedési akadály. A ma- gyar államvasutakon Debreczen és Nyireg- száza között a közlekedési akadályt megszü- nítették, a személy- és gyorsáru forgalom ismét megnyílt, — míg a teheráru forgalom egyelőre még szünetel.

Halálozás. Winkler Ferenc katasz- teri helyszínelési felülvizsgáló tegnap este 10 órákor meghalt. Temetése pénteken d. u. fél 3 órákor lesz a Varga utca 2257. sz. háztól. Jó barátai s ösmerősei tisztelettel meghívotnak.

Farkas kaland. Eddig csak kacskánk vettük az afféle híreket, hogy a városra is belátogatnak éjjelenként a farkasok. Az éjjel azonban — mint hiteles forrásból értesültünk — csakugyan valóra vált az a hír. Ugyanis Miklós utca végén a csordás-háznál a csor- dás kutyájánál vizitelt egy ordas, mely látog- atás a szegény kutyára nézve bizonyosan veszélyes leendő, ha a háznál levők meg nem sejtik a kedves vendéget s puskákkal el nem riasztják.

Tanuló kerestetik. Egy 13 vagy 14 éves jó családából való fiú, Bornyasz József fűszer üzletében, mint tanuló felvétetik Nagy várud utca.

Mi volt az oka? Tegnap számunkban hoztuk a hírt, hogy Harsányi Mihály, timár Kismester utcán fölakasztotta magát. A ren- dőrség nyomára jött, hogy valószínűleg mi is vitte hát a szerencsétlent az iszonyu tette. Harsányi rossz viszonyban élt nevével. E rossz viszonyt folytonosan szította M. I.-né, neje- nek testvére; s utóbb rávette, hogy hagyja ott férjét, mit a nő megis tett. Férje haszta- lanul kérte, nem sikerült hazamenetelre bír- nia nejét. E miatti elkeseredése indította a végzetes lépésre. Két levelet hagyott hátra, melyekben a fenti dolgok kivilágának s me- lyekben vagyonáról rendelkezik.

A főiskolai ifjúság nyilatkozata: A Halmainé jutalomjátékán történetekre vonat-

kozólóg az alábbi „Nyilatkozat” közlésére ké- rettünk fel, melynek lapunkban készséggel adunk helyet, s mely az ifjúság higgadt nemes s lovagias gondolkodásáról tesz bizonyosságot. A nyilatkozat így hangzik: Azon ezéltatosan ter- jesztett rozszakaratu hirt illetőleg, mintha a fő- iskolai ifjúság Halmainé jutalomjátéka alkal- mával a szintársultat másik primadonnája el- len akart volna tüntetni: kötelességünk- nek tartjuk kijelenteni, — misze- rint az a hír teljesen alaptalan, s a tanuló ifjúság, a mint eddig nem tünte- tetett sem egyik, sem másik énekesnő ellen, hanem Halmainé és Margó Czéliát egyaránt részesítve a megérdemelt elismerésben: ugye- legközelebbi jutalomjáték alkalmával sem tünt- tetni senki ellen. Az ifjúság Halmainé iránti mély rokonszenvének és tisztelőtének adott kifejezést. Es ez bármily feltűnő volt is: csak rozszakarat vagy gyarló fel- fogás kell hozzá, hogy abból valaki ellen- tüntetésre következtessen. Debreczenben 1888 jan. 19. A jutalomjáték alkalmával a színház- ban jelen volt tanuló ifjúság.

CSARNOK.

Az egészségügy haladása.

Irta: Dr. Tihanyi Sámuel.

(Folytatás.)
Múltán felvethetjük azon kérdést: Ho- gyan? hát ezélt hogy élhettek? hogy él- hettek a civilisált elemek mielőtt még a hy- giéna tanát ismerték? Erre azon banális szöveggel lehet felelni: más korszakok tehát más emberek. Korunk az egyén testi és szellemi munkaképességét sokat követel, mely mások voltak a viszonyok az ez éltői időkben — még csak 50 évvel ezélt, mely óriási a létért való küzdelem most, viszo- nyítva az ez éltői idők, századokkal éltői időkkel nem is szólva.

A ki most élni és prosperálni akar, a ki családját fenn akarja tartani, annak sokkal, de sokkal többet kell jelenleg fáradsnia, mint ezélt, annak dolgoznia kell fáradhatatlanul testileg és szellemileg A fáradhatlan munka korunk jelszava; ép úgy mint egyesek munka által prosperálnak, úgy csak is avval tartják fel magokat az államok, nemzetek, azok közt a legmunkásabbak az elcsők, a legtekin- télyesebbek is egyszerűmunk. A mi pedig a mun- kát különösen terhessé teszi a jelenlegi civil- isált korszakban, ez azon körülmény, hogy most egy emberek, mint egész nemzetek ver- senyezve dolgoznak. Versenyre buzdítja az egyiket az élet fenntartás kényzsere, a másikat élvhajhászás. A harmadikat bírvágy, a negyediket hiúság, az ötödiket hazafüni ihlet, és ki tudná elősorolni még mi minden; a leg- nemesebb eszményképek itt, ösztön és vétkes szenvedélyek ott. Ezen verseny ingere oly le- győzhetlen, hogy nem található, oly undorító, fárasztó vagy veszélyt hozó munka mely ne akadna vállalkozóra, csak fizessék meg e munkáját jól. Ezt tapasztaljuk a kül- lönböző gyárak látogatásainál, hol a munká- sok, daczára annak, hogy nagyon is jól isme- rik a veszélyt, melynek kiteszik magokat, né- mely dolog végeztével nem tágitanak, mert a munkájukat jól, jól megfizetik. Kell e ecla- ntasabb példa a gyufagyárak munkásainál, az ott szereshető csontszu bajok nem riasztják őket vissza; vannak rá esetek, hogy az ily bajt már aquiráló egyének mindenféle ürügy felhasználásával az orvosi vizsga alól kibuj- nak, hogy azután az orvos távozásával veszté- lyes munkájukat folytathassák; mi több az a pa kényseríteti a gyermekét, a férj feleségét ilyféle veszélyt hozó munka végzésére, hogy ezek pénzt szerezenek életfenntartására. — fájdalom! sok esetben csak azért, hogy iszákos kodását kiélgíthesse.

A hygiénicus ezen szomorú társadalmi viszonyokat nem nézheti tétlenül, annál ke- vésebb, mert meg van róla győződve, hogy a fel- tétlen növekvő és súlyosodó munka és a ha- fárt nem ismerő concurrenzia, ugy az egyé- nek szervezetét, mint az ösztársadalmat károsítja. Korunkban a zsarnok módon növekvő munka alatt az egyének testileg és szellemileg tespednek. A létkérdés folytonos harca, az egyének összes szervezetét izgalomba tartja és győtri minduntalan, ez keseríti meg az élvezetnek szentelt óráit, szakadatlanul unszolja a küzdelemre, elviselhetlenné teszi a nélkülözéseket s folyton panaszra fakasztja sa- ját sorsa ellen. Korunkban már zsenge korban kezdődik a munkálkodás, a gazdálkodó, az iparos, a szellemi munkával foglalkozó, már zsenge korban kerül iga alá, hogy későbbi létét fen- tartó pályájára elkészüljön. Ezen körülmény az, mely még az ifjúkor életörömeit is meg- keseríti, sőt mi több ez akadályozza meg a testnek kifejlődését, izmosodását, eléggé látjuk ezt a katonai sorozásoknál. — A koramun- ka által eltörpül egész nemzedékek ereje. — Legtöbb esetben járul ehhez az egészségte- len helyeken való tartózkodás veszélyességé- re, melynek a legtöbb hivatali helyiségek, mü helyek, aknák és gyárak. A táplálkozás hiá- nyossága, a tápanyagok meghamisítása, egy- részt e szesz italok bő élvezete és más szenvedélyek rabsága tetézik a nyomort.

A concurrenzia a pihenést lehetlenné teszi, nyugalomról szó se lehet, a versenyház- ilyetén képen a szükséges erők ujjafejleszté- sét sorvasztja, megsemmisíti. Csodálkozhatunk azután, hogy az ily módon fejlődő és mindin- kébb rosszabb és rosszabbra forduló viszo- nyok folytán az ugynevezett ember anyag

mindinkább elsatnyul, hogy a nemzedék esle- névészedik, betegedésekre hajlandó és a soci- alizmus karjai közé veti magát. — A kárak, melyek a munkaerő túlfeszítése által egye- sekre háramlanak, egész társadalmak létké- rdesében sokszorozódik.

Korunk társadalmi viszonyának javulása csak a hygiéna által érhető el; ez szembe- tűnő, a nélkül elfajul az emberiség és a hu- manizmus a nélkül csak phrázis marad.

Hogy boldogulhassunk, okvetetlen szük- ségünk van a hygiénára ez egy conditio sine qua non. A hygiénának eszményi fel- adata lenne a munkát megkönnyíteni, csök- kenteni, a versenyházat megszüntetni. De a mig ez valósulhat, a hygiénának arra kell törekednie, hogy a társadalom ezen aggasztó betegségeit türteltető tegye. Törekednie kell oda hatni hogy a jelenleg uralkodó mostoha körülmények közt ugy egyesek, mint az egész társadalom jóvalta megóvassék a büzhödött kí- gyzólégekkel terhelt légkörtől, ragályos betegsé- gektől, a városok szennyétől, a gyári munkák su- lyos voltától és azon bajoktól, melyek belőle háramlanak, az iskolai oktatás eszélszerűtlen túlterhelésétől, a katonáskodás és bürokratia némely czopfjaitól.

Tiszta levegő és ivóvíz, eszélszerű cana- lisatió, meghamisítatlan tápszerek és minden- belsek tisztaság, ezek a kellékek, melyek a hy- giénának alapvető képezik. Van e intelli- gentiával bíró egyéniség, aki tagadná a hygiénának fontosságát, midőn a nemzedék testi szellemi és anyagi jóvoltáról van szó? Egyes megbetegedések és a járvá- nyok esékentése általános hygienicus viszo- nyok javítása azok helyes feltevése továbbá, hogy mely kellékek követelteknek az egészség megőrzésére; eszélszerű individualis és közös működés e téren, ezek védik, izmosítják és hosszabbítják az egyének munkaképességét és képezik alapfeltételeit a társadalom jó voltának.

Ha számokban fejezhetnők ki az azon ér- tékvesztésüket, mely et anép productiv ereje szenved, betegség és korai halálozás követ- keztében, — mint azt nemzetgazdasági szempont- ból a marhavészek által előidézett károknál szokások kimutatni — meghökkenénk azon óriási pénzürtéket kifejező összegtel, melyet egyik másik állam ily módon veszít és pedig nem mint activ, hanem passiv veszteség há- ramlik ez az államokra az egyének kereset- képtelensége, illetőleg az egyes polgárok vagyonának elforgósolása által. Ily számok időnkénti és helyi feltűntése remélhetőleg inkább lágyítaná meg némely honaty, vá- rosi bizottsági tag szívét, mikor ar- ró van szó, hogy az egészség fenntartá- sáért is kell valamit tenni, mikor arról van szó, hogy canalisálni, az utcákat ün- tőzni, tisztán tartani, a kor igényeinek meg- felelő kórházat kell építeni.

(Folyt. köv.)

Húсарак.
Megálapítva s bejelentve 1888. Január hó 18-tól január 25-ig.
32 kr. Erdei Jánosnál Morgó utca 587 szám alatt.
32 kr. Kolb Jakabnál Pfa 687 sz. a.
36 kr. Erdey Ferencnél Csapó utca 240 sz. a. Varga u. 2238 sz. a. Bárány utca 2284 sz. a.
36 kr. Rác Györgynél Czegléd-ut- cza 2599. szám alatt Csapó utca 10 szám u. 2267. sz. a. Mester utca 1244. sz. a. Kolb Jakabnál Mester u. 1113 sz. a. Pfa utca 687 sz. alatt. Hatvan u. u. 1004 sz. a. Rózsater 10. sz. alát Balogh Jánosnál Csapó u. 471 sz. a. Mester u. 1371. sz. alatt. Nagy Mihálynál Pfa utca 970 szám alatt.
42 kr. az izraelita hitközség 2 székébe a piaczon.
44 kr. az orth. izraelita három széki- ben a Ha piaczon. Minden többi bejelentett 18 mézártszékben pedig 40 kr.
Jegyzet: Magyar Gábor három székében 1 kiló hus nyomtaték nélkül 8 krral drágább.
Debreczen, 1888. Jan. 17.

DEBRECZENI SZÍNHÁZ
Holnap, pénteken, 1888. január 20-án,
másodsor:
Angyal és ördög.
Uj népszínmű 3 felvonásban.
Felelős szerkesztő és kiadó laptulajdonos
Vértési Arnold.
Főmunkatárs: Karczag Vilmos.
Előrehaladt időny miatt
női ruhakelméket
leszállított áron
dus választékban ajánl
Kunz József és Társa
C Z E G.
Kis-templom bazár.

MEGHIVÁS.

„Debreczeni kölcsönös segélyző-egylet, mint szövetkezet“

1888. évi február 19-én, vasárnap délelőtt 10 órakor,
a városháza nagy tanácstermében évi rendes

KÖZGYŰLÉST

tartand, melyre az egylet tagjai tisztelettel meghívattak.

A közgyűlés tárgyai a következők lesznek:

1. Igazgatósági jelentés a múlt évi üzlet eredményéről.
2. Az évi mérleg és számadások előterjesztése.
3. A felügyelő bizottság jelentése és annak alapján az igazgatóság és felügyelő bizottság részére a felmentvény megadása.
4. Esetleges indítványok.
5. Az igazgatóság kiegészítése, u. m. hat kilépő rendes igazgatósági tag helyének betöltése és hat póttag választása.
6. A felügyelő bizottság megválasztása.

Jegyzet. Az évi mérleg és számadások kinyomatva a közgyűlés előtt nyolc nappal az egylet helyiségében (Piacz, Ipar és kereskedelmi-bank épület) minden törzs betevő által átvehetők.

Kivonat az alapszabályokból. 25 §. A közgyűlésen az egylet minden tagja, minden betét után egy szavazattal bír, de 10 szavazatnál többet senki sem gyakorolhat; a szavazat érvényességéhez a betéti könyvecske felmutatása szükséges.

Debreczen 1888. január 18-án tartott igazgatósági ülésből.

Simonffy Imre

kir. tanácsos polgármester,
mint egyleti elnök.

Zádor Lajos

igazgató.

Minden magyar háztartásban divattá vált már a

LENCK

Kávé
használatát nemcsak azért, mivel magyar gyártmány, hanem mivel aroma, illat és alkáliaképzések kifogástalan minősége tekintetében fölülmúlja a kereskedelmünkben előforduló összes kávépótlékokat.

LENCK-kávé kapható minden fűszer és esemégy kereskedésben, s ahol még nem volna vagy a készlet elfogyott volna, a t. közönség követelje mint magyar gyártmányt.

Minták kiváratra ingyen és bérmentve.

DEBRECZENBEN

a gyár képviselője:

MÜNCH GUSZTÁV ur.

8472. sz.

1887.

III.

Árverési hirdetm. kivonat.

A debreczeni kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Kovács Lajosnak mint a debreczeni ref. Egyház kerületi pénztárnok végrehajtónak Kiss Ferencz és neje Szász Juliánna végrehajtást szenvedők elleni 100 frt tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a debreczeni kir. törvényszék (a debreczeni kir. járásbíróóság) területén lévő Debreczenben fekvő a debreczeni 395 számú telekkönyvben A. + 1. r. sz. alatt felvett 2772. sor számú belsőség 691 frt, és A + 2. r. 11628. hr. sz. a felvett új osztású földre, azonban az erre B. 8. r. sz. alatt feljegyzett azon korlátozás, hogy adás vevés és csere tárgyát csak is házzal bírók között képezheti — épségben hagyása mellett 36 frtban az árverést ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1888. évi April hó 17-dik napján d. u. 3 órakor ezen telekkönyvi hatóság árverési termében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 69 frt 10 krt és 3 frt 60 krt készpénzben, vagy az 1881 LX. t. cikk 42-dik §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881 évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ban, kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Debreczenben 1887. évi decz. hó 28. napján.

A debreczeni kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.

Nagy Károly
tszéki bíró.

6830/887. sz.

ad. 7531/887 sz.

III.

Árverési hirdetm. kivonat.

A debreczeni kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Jaschner Hugóné és Porpáczy Károlyné önkéntes bírói árverési ügyében a debreczeni kir. törvényszék (a debreczeni kir. járásbíróóság) területén levő Debreczenben és határán fekvő a debreczeni 2867. sz. telekkönyvben A. I. 1. r. 3053. hrsz. alatt felvett 2083. népszámú belsőség és A. + 1. r. 9172 hr. számú ujosztási földre az árverést 20000 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1888. évi február hó 18-ik napján d. u. 3 órakor ezen telekkönyvi hatóság árverési termében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át vagyis 2000 frt készpénzben, vagy az 1881 évi 60 t. cz. 42 §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881 évi november hó 1-én 3333 sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. évi 60 t. cz. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Debreczenben 1887. évi Deczember hó 2-ik napján.

A debreczeni kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.

Nagy Károly
tszéki bíró.

UJ DIVATU BETÜKKEL GAZDAGON BERENDEZETT NYOMDA DEBRECZENBEN.

A „DEBRECZENI ELLENŐR“

legújabb és legdivatosabb betűkkel
gazdagon felszerelt

KÖNYVNYOMDÁJA

DEBRECZENBEN SZECHENYI UTCZA SIMON-ház

ajánkozik mindennemű nyomdai munka gyors, díszes kiállítására.

Községi és gyámi rovatos ivenk, hivatalos nyomtatványok

MINDEN ALAKBAN

ÜGYVEDI ES KERESKEDELMI NYOMTATVÁNYOK

falragaszok, körlevelek, gyászjelentések, levélfejek és levélborítékok.

báli meghívók, névjegyek, füzetek és könyvek

a legjutányosabbarakon állittatnak ki.

VIDÉKI MEGRENDELESEK PONTOSAN TELJESITTETNEK.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítetnek.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítetnek.